

THEMIS COURT SIMULATIONS'23

T.C. ANAYASA MAHKEMESİ

USUL KURALLARI

BİRİNCİ BÖLÜM

GENEL HÜKÜMLER

MADDE 1

Kapsam

Themis Farazi Mahkemelerinde (Bundan böyle TCS 2023 olarak anılacaktır) ilişkin tüm hükümler işbu usul kitapçığına uygun olarak işlenecektir meğerki aksi Sekretarya tarafından belirtilsin.

Usule ilişkin bilgiler, mahkemenin başlangıcında Sekretarya tarafından tüm katılımcılara izah edilecektir. Mahkeme üyeleri bu kuralların aksine hareket edemezler.

Sekretarya ve Mahkeme Başkanı, yalnızca, Usul Kurallarının amacına ve ruhuna uygun olarak öngörülen kuralları yorumlama yetkisine sahiptir.

Mahkeme usul ve işlemleri bu dokümandaki maddeler, Türkiye Cumhuriyeti Anayasası, Türk Ceza Kanunu, Askerlik Kanunu ve Ceza Muhakemesi Kanunu hükümleri uygulanacaktır. Bu belgeler arasında bir çelişki olması durumunda, bu kitapçıktaki hükümler esas alınacaktır.

Usul Kuralları ve bahsi geçen kanunlarda ilgili hüküm yoksa veya CMK hükmünün uygulanması fiilen imkânsız ise Baş Hâkim uygulanacak hükmü takdir edecektir.

Madde 2

Dil

Mahkemenin resmi dili Türkçedir.

Madde 3

Kılık & Kıyafet

Tüm katılımcılar mahkeme sırasında resmi giyinmelidir. Erkek katılımcıların kravat takmaları ve Baş Hâkim aksine izin vermedikçe ceketlerini giymeleri gerekmektedir.

Madde 4

Katılım

Tüm hâkimler eşit oy hakkına sahiptir.
Öneri, karar, ara karar ve teklifler oy çokluğuyla kabul edilir.

Müzakereler süresince, Hâkimler Mahkeme'nin çoğunluğuna uygun olarak karar verirler. Eşit oyların olması halinde, Baş Hâkim karar mercii olacaktır.

Madde 5

Kimlik Bilgileri

Tüm katılımcıların kimlik bilgileri kayıt sırasında kabul edilecektir.

Herhangi bir katılımcının haklarının, ayrıcalıklarının veya kimlik belgelerinin değiştirilmesi ile ilgili eylemler, Genel Sekreterin izni olmaksızın başlatılamaz.

Kabul yetkisine sahip herhangi bir temsilci, Genel Sekreter tarafından bir karar alınana kadar geçici olarak diğer temsilcilerle aynı haklara sahip olacak.

Madde 6

Sekreteryaya

Sekreteryaya, Genel Sekreter, Genel Sekreter Başyardımcıları ve Akademik Asistanlardan oluşur. Sekreteryaya, İçtüzüğün takibinden sorumludur ve üyeler, bu belgenin hükümlerine bağdaşmayacak her türlü davranış ve eylemden kaçınacaktır.

Genel Sekreter veya herhangi bir zamanda kendisi tarafından atanan Sekretaryaya üyesi, duruşmalarda tanık veya bilirkişi olarak görev alabilir, izleyici olarak katılabilir.

Genel Sekreter, her zaman Mahkemede bulunabilir.

Genel Sekreter yokluğunda, Genel Sekreter Başyardımcıları, kendisinin vekili olarak Genel Sekreterin görevlerini yerine getirecektir.

Sekretaryaya kararları temyiz edilemeyecektir.

Madde 7

Genel Sekreter

Genel Sekreter, TCS 2023 boyunca tam yetkiyle hareket edecektir. Genel Sekreterin kararları ve yönergeleri nihai olacaktır.

Genel Sekreter, sadece TCS 2023'den sorumlu ulusal ve uluslararası bir yetkili olarak konumunu zayıflatabilecek her türlü eylemden kaçınacaktır.

Her katılımcı, Genel Sekreterin ve çalışanlarının ulusal ve uluslararası karakterine ve sorumluluklarına saygı göstermeyi ve sorumluluklarını yerine getirirken onları etkilemek istememeyi taahhüt eder.

Madde 8

Nezaket Kuralları

Tüm katılımcılar, mahkeme boyunca diplomatik nezakete yakışır davranış ve tutumla hareket etmelidirler.

Resmi uyarı ancak bir katılımcı ısrarla Usul Kuralları hükümlerine aykırı davrandığında Genel Sekreter tarafından yönlendirilebilir.

Madde 9

Not Alışverişi

Hâkimler ile Baş Hâkim arasındaki iletişim, Mübaşir yardımıyla geçirilen notlarla sağlanır. Not verme, sadece TCS 2023 tarafından hazırlanan mesaj kâğıtları vasıtasıyla yapılacaktır.

Taraflar ile hâkimler arasında (Baş Hâkim hariç olmak üzere) ve Müdafî ile Başvuran arasında not alışverişi kesinlikle yasaktır.

Madde 10

Elektronik Aletler

Baş Hâkim, Tarafların ve Hâkimlerin elektronik cihazları kullanmasına izin verebilir. Bununla birlikte, bu elektronik cihazların kullanılmasını, uygun gördüğü takdirde herhangi bir zamanda yasaklayabilir.

Elektronik cihazlar, Mahkeme Usulleri yararına kullanılacaktır.

Elektronik cihazları, Anayasa Mahkemesi'nin görevine girmeyen amaçlarla kullanmak kesinlikle yasaktır.

Madde 11

Yoklama

Duruşma başında yapılacak yoklamada, toplam hâkim sayısının nispi çoğunluğu ve başvuran temsilcileri ve müdafilerden de her iki taraf için en az birinin hazır bulunması durumunda duruşmaya başlanır.

Her duruşma başında, yoklama ile nispi çoğunluk aranır.

Oturuma geç gelen üyeler, yargılamaya katılmak ve Yoklamaya eklenmek üzere Baş Hâkime bir not iletirler.

Gerekli çoğunluklar, Yoklamada mevcut olarak kaydedilen üyelere göre hesaplanacaktır.

Taraflardan biri, TCS 2023 Programında ilan edilen belirlenen zamana ilişkin otuz dakikadan fazla geç kalırsa, Baş Hâkim oturum başlatma yetkisine sahiptir.

DURUŞMA DÜZENİ

MADDE 12

Duruşmanın Açıklığı

Duruşma herkese açıktır.

Genel ahlâkın veya kamu güvenliğinin kesin olarak gerekli kıldığı hâllerde, duruşmanın bir kısmının veya tamamının kapalı yapılmasına mahkemece karar verilebilir.

Duruşmanın kapalı yapılması konusundaki gerekçeli karar ile hüküm açık duruşmada açıklanır.

MADDE 13

Duruşmaya Katılacaklar

Duruşmada, hükme katılacak hâkimler ve Başvuran temsilcisi ile zabıt kâtabinin ve Kanunun zorunlu müdafiliği kabul ettiği hâllerde müdafin hazır bulunması şarttır. Müdafin mazeretsiz olarak duruşmaya gelmemesi veya duruşmayı terk etmesi halinde duruşmaya devam edilebilir.

Birden çok Başvuran temsilcisi ve birden çok avukat aynı zamanda duruşmaya katılabilecekleri gibi aralarında iş bölümü de yapabilirler.

Madde 14

Baş Hâkim

Baş Hâkim, Sözlü İşlemlerin ve Sekretaryanın temsilciliğini yapar. Oturumlar sırasında İç Tüzüğün uygulanmasından ve duruşmanın ölçülü ilerleyişinden kendisi sorumludur.

Baş Hâkim, Konferans sırasında tarafsızlığını korur.

Baş Hâkim, Mahkeme üyeleri tarafından verilen herhangi bir kural ihlalinin Sekretaryaya bildirmekten sorumludur.

Baş Hâkimin oyu, diğer hâkimlerle eşittir.

Baş Hâkim, katılımcı hareketleri için oy verme yöntemini atlama yetkisine sahiptir. Bu hareketleri kararlaştırırken kendisi tamamen takdir hakkına sahiptir.

Baş Hâkim, Usul Kurallarınca öngörülen şartlara uygun hareket edecektir. Usul Kurallarında ilgili hüküm bulunmaması halinde CMK hükümleri uygulanacaktır.

Madde 15

Kâtip

Kâtip, mahkeme işlemlerine, tarafların iddialarına, hakemlerin esaslı müzakerelerine, tanıkların ifadelerine ve Baş Hâkim tarafından alınan usule ilişkin kararlara dikkat etmekle yükümlüdür. Gerektiğinde, bu notlar müzakerelerde ve Hüküm kararı için kullanılacaktır.

Kâtip hâkim değildir ve istişarelere ve sözlü yargılamaya katılma hakkı yoktur. Oylama usulü sırasında Kâtip, görüşlerini ifade edemez.

Kâtip, TCS 2023 Basın Ekibinin öncelikli muhatabı olacaktır. İlgili bilgi ve güncellemeler, Kâtip kayıtlarından sağlanacaktır. Bununla birlikte, Kâtibin dava esasına ilişkin tartışmaları paylaşmasına izin verilmez.

Madde 16

Hâkimler

Hâkimlerden davanın ilgili olgularını belirlemeleri ve buna göre ilgili kanunları uygulamaları beklenmektedir. Hâkimler ifadelerini hukuki tezlere dayandırılmalıdırlar.

Hâkimler tarafından istişare sırasında yapılan tartışmaların, kararda yer alması beklenir.

Hüküm, hâkimler tarafından yazılı bir şekilde kurulacaktır. Baş Hâkim, TCS 2023'nin son oturumunda kararı açıklayacaktır.

Hâkimlerden herhangi biri tarafsızlığını korumazsa, Baş Hâkim usulüne uygun olarak resmi bir uyarıda bulunacaktır.

Hâkimler, işlemlerin gizliliğini ihlal etmekten kaçınmalıdır. Bu nedenle, Hâkimlerden, istişareler ve diğer mahkeme usullerine ilişkin bilgi paylaşmamaları beklenmektedir. Hâkimler, tarafsızlık göstermemeleri veya herhangi bir özel bilgiyi ifşa etmeleri durumunda Sekretarya tarafından uyarılabilir.

Bütün hâkimler esas ve usul oylamalarında eşit oy hakkına sahiptirler.

Madde 17

Taraflar

Taraflar, Müdafî ve Başvuran Makamından oluşur.

Taraflar, esasa ve usule ilişkin oylamaya katılamazlar.

Taraflar, Usul Kuralları ve sair mevzuata uygun bir şekilde hareket etmelidirler. Usul Kuralları öncelikli olarak uygulanır. Bunlara uyulmadığı takdirde taraflar Sekretarya veya Baş Hâkim tarafından uyarılacaklardır.

Madde 18

Duruşmanın Başlaması

Başvurucu vekilleri ve Başvuran temsilcilerinin hazır bulunup bulunmadığı, çağrılmış tanık ve bilirkişilerin gelip gelmedikleri saptanarak duruşmaya başlanır. Başvuru makamı başvurusunu okur ve açıklar. Tanıklar duruşma salonundan dışarı çıkarılırlar.

Duruşmada, başvurunun açık kimliği saptanır, kişisel ve ekonomik durumu hakkında kendisinden bilgi alınır,

Madde 19

Soru Yönelme

Başvuran temsilcisi, müdafî veya vekil sıfatıyla duruşmaya katılan avukat; başvurucuya, tanıklara, bilirkişilere ve duruşmaya çağrılmış diğer kişilere, duruşma disiplinine uygun olarak doğrudan soru yöneltebilirler. Başvurucu da mahkeme başkanı veya hâkim aracılığı ile soru Yöneltebilir. Yöneltilen soruya itiraz edildiğinde sorunun yönetilmesinin gerekip gerekmediğine, mahkeme başkanı karar verir. Gerektiğinde ilgililer yeniden soru sorabilir.

Başvurucuya sorular, önce Başvuran temsilcileri; sonra hâkimler, en son ise müdafî tarafından yapılır.

Tanık ve bilirkişilerin sorgusu önce Başvuran temsilcileri, sonra hâkimler ve en son ise müdafî tarafından yapılır.

Hâkimler, TCS 2023 tarafından verilmiş isimliklerini kaldırarak baş hâkimden soru sormak için izin isterler. Baş hâkim, isimliklerini kaldıran hâkimleri duruşma düzenine ve süresine uygun bir biçimde olmak koşuluyla soru sormak için sıraya koyar.

Hâkimler, her söz aldıklarında yalnızca bir soru sorabilirler.

Hâkimlerin; taraf, tanık veya bilirkişilere sorgusu, ilgililerin beyanları sırasında olabileceği gibi, tarafların isteği ve baş hâkimin onayı doğrultusunda beyan sonunda da alınabilir.

Duruşma düzeni ve süresine uygun olarak baş hâkim, soru sayısını kısıtlayabilir.

Madde 20

Delillerin ve Hukuki Tezlerin Ortaya Konulması ve Tartışılması

Başvurucu beyanlarının ve soruların sorulmasından sonra delillerin ortaya konulmasına başlanır.

Mahkeme, kendi takdirine uygun olarak, delil veya hukuki tezlerin uygunluğunu veya kabul edilebilirliğini belirlemek amacıyla sunulan tüm Kanıtları özgürce değerlendirmeye yetkilidir.

Deliller ve hukuki tezler Baş Hâkimin belirlediği süre içinde kalmak kaydıyla önce Başvuran Makamı tarafından mahkemeye anlatılır. Devamında Müdafî bunlara karşı savunmasını ve buna ilişkin delil ve hukuki tezlerini ortaya koyar. Sürenin yetersiz kalacağı düşünülüyorsa Baş Hâkim talep üzerine taraflara ek süre tanıyabilir.

Delillerin veya hukuki tezlerin sunumu sırasında tarafların kanıtları sunmaları, materyalin bağlamını ve illiyet bağıını açıklamaları beklenmektedir. İhtiyaç ve talep doğrultusunda tepegözü kullanmalarına izin verilir.

Başvuran ve Müdafî birbirlerine soru yöneltemezler.

Ortaya konulması istenilen bir delil sözlü itiraz sonucu aşağıdaki hâllerde reddolunur:

- a. Delil, kanuna aykırı olarak elde edilmişse
- a. Delil ile ispat edilmek istenilen olayın karara etkisi yoksa.
- a. İstem, sadece davayı uzatmak maksadıyla yapılmış ise.

Bu aşamada Hâkimler taraflara öne sürdükleri Delil ve Hukuki Tezlere yönelik soru yöneltebilirler. Soru yöneltmeye ilişkin usul için 19. Madde hükümleri kıyasen uygulanır.

Madde 21

Tanık ve Bilirkişiler

Duruşma sırasında taraflar sadece iki tanık veya bilirkişi sunabilir.

Tanık ve bilirkişi aynı statüye sahiptir.

Tanık veya bilirkişilerin sorguları hâkimlerce, Başvuran ve müdafî tarafından yapılır. Sorgu Madde 18'e uygun bir biçimde yapılır.

Duruşmanın aydınlatılması için ikiden fazla tanık veya bilirkişi sunulması gerekiyorsa, baş hâkim tarafından re'sen veya baş hâkimin onayı ve tarafların uzlaşması sonucunda fazladan tanık veya bilirkişi mahkemeye sunulabilir.

Tarafların sunduğu tanık ve bilirkişiler, hazırladıkları tanık listesinde kendilerine bildirilmiş olan süre zarfı içerisinde sunulmak zorundadır.

Aşağıdaki kimseler tanıklıktan çekinebilir:

- a. Başvurucunun nişanlısı.
- a. Evlilik bağı kalmasa bile başvurucunun eşi.
- a. Başvurucunun kan hısımlığından veya kayın hısımlığından üstsoy veya altsoy.
- a. Başvurucunun üçüncü derece dâhil kan veya ikinci derece dâhil kayın hısımları.
- a. Başvurucu ile aralarında evlâtlık bağı bulunanlar.

Tanıklıktan çekinebilecek olan kimselere, dinlenmeden önce tanıklıktan çekinebilecekleri bildirilir. Bu kimseler, dinlenirken de her zaman tanıklıktan çekinebilirler.

Tanığa ve bilirkişiye baş hâkim tarafından;

- a. Dinlenmeden önce, gerçeği söylemesinin önemi,
- a. Gerçeği söylememesi halinde yalan tanıklık suçundan dolayı cezalandırılacağı,
- a. Doğruyu söyleyeceği hususunda yemin edeceği,
- a. Duruşmada mahkeme başkanı veya hâkimin açık izni olmadan mahkeme salonunu terk edemeyeceği, Anlatılır.

Tanık veya bilirkişiler, sorgusundan önce yemin eder. Yemin; "Bildiğimi dosdoğru söyleyeceğime namusum ve vicdanım üzerine yemin ederim." şeklinde edilir.

Madde 22

Esas Hakkında Mütalaa ve Esas Hakkında Savunma

Taraflar, karar celsesinden önce baş hâkimin belirleyeceği süre içinde son beyanlarında bulunur.

Başvuran makamı esas hakkında mütalaa; müdafiler ise esas hakkında savunmada bulunur. Önce başvuran, sonra müdafi beyanda bulunur.

Tüm beyanlardan sonra hâkimler, taraflara soru yöneltebilir. Duruşma düzeni ve süresine uygun olarak baş hâkim, soru sayısını kısıtlayabilir.

İSTİŞARE KURALLARI

Madde 23

İstişare

Duruşmanın açılış celsesinden sonra ve karar açıklama celsesinden önce hâkimlerden birinin talebi veya baş hâkimin re'sen kararı doğrultusunda hâkimler, maddi olguları ve hukuki tezleri değerlendirmek için istişare alır.

İstişare başlarken hâkim ve kâtip dışında duruşma salonunda bulunanlar mübaşir tarafından dışarı çıkarılır.

İstişare sırasında TCS 2023 basın ve reklam ekibi Baş Hâkimin izni olmadan duruşma salonuna giremez.

Hâkimler, kurallı ve kuralsız olarak iki türlü istişare yapabilir. Kurallı istişare, hâkimlerden birinin veya baş hâkimin talebi doğrultusunda önce toplam süre, sonrasında hâkim başına konuşma süresi belirlenir. Hâkimler söz almak için isimlik kaldırır, baş hâkim sıraya koyarak söz almak isteyen hâkimlere süre sınırlarında kalmak koşuluyla söz verir. Kuralsız istişare, hâkim veya baş hâkimin talebi doğrultusunda toplam süre belirlenerek, duruşma düzeninde kalmak koşuluyla serbestçe istişare yapılır.

Kurallı veya kuralsız istişarede verilen süre yetersiz kalırsa, hâkimlerin talebi doğrultusunda veya baş hâkim re'sen süreyi uzatabilir.

Süre yeterli gelir, verilen süre içinde istişare konusu biterse baş hâkim istişareyi sonlandırabilir

İstişare sonunda Baş Hâkim, mübaşire tarafların duruşma salonuna getirilmesini emreder.